

Прапор Просвіти – це знак
Наших найвищих бажань.
Старець чи молод, юнак,
З нами під прапор наш стань.
Іван Франко

Народ, який знає своє минуле, усвідомлює своє сучасне, буде працювати і боротися за краще майбутнє.

Безмежна любов до свого народу, до своєї землі, пробудила патріотичні почуття української молоді, національно свідомих галицьких діячів. Саме в їх середовищі зародився клич створення товариства, метою якого було б "пізнання і просвіта" народу.

Мету надання широкої освіченості народові ставило відкриття 1868р. культурно-освітнє товариство "Просвіта".

Це завдання було надзвичайно складне і важке в тодішніх умовах безпросвіття і темноти, неграмотності і нужд народу.

Ідея створення товариства була висунута отцем Степаном Качалюю.

Для вироблення статуту товариства був створений комітет з числа університетської молоді, а також таких діячів як доктор Корнило Сушкевич, Михайло Коссак, професор гімназії Павло Свенцицький та ін.

Галицьке намісництво ухилилося від затвердження статуту і лише 2 вересня 1868 р. Міністерство внутрішніх справ Австро-Угорщини дозволило заснувати товариство "Просвіта".

Перші установчі збори були скликані 8 грудня 1868р. На зборах було 65 представників. Всі вони були зі Львова, і лише один представник духовенства Осип Заячківський з села Лоп'янки біля міста Долини. Він був представником тієї частини духовенства, яка повернулася обличчям до долі свого народу.

Умови скликання і проведення зборів відображали тодішній стан суспільства. Так, Львівський народний дім не надав своє приміщення для проведення зборів, жоден із львівських священиків не захотів освятити народження товариства Богослужінням, вважаючи ці збори новою польською інтригою, як не парадоксально, збори відбулися в залі польської "Стрільниці".

Програма майбутньої діяльності товариства "Просвіта" була коротко сформульована у виступі студента Андрія Січинського: "Кожний нарід, що хоче добитися самостійності, мусить передусім дбати про те, щоби нижчі верстви суспільності, народні маси піднеслися до тої степені просвіти. Щоб ця народна маса почула себе членом народного організму, відчула своє громадське і національне достоїнство й узнала потребу існування нації як народної індивідуальності, бо ніхто інший, а маса народу є підставою усього".

Першим головою товариства "Просвіта" було обрано Анатолія Вахнянина.

Оцінюючи значення утворення товариства "Просвіта" Іван Франко писав: "Оснування "Просвіти" було немов завершенням організаційних змагань галицьких народовців 60-х років, переходом від ефемерних груп до постійної органічної праці, хоч треба признати, що та праця довгий час іще велась досить слабо, без плану і по – дилетанськи".

Палким прихильником товариства став письменник Ю. Федькович. В дуже важких умовах доводилось працювати "Просвіті". Свої засідання, за відсутності власного приміщення, змушена була проводити в помешканнях своїх членів Сушкевича або Вахнянина. Крім цього "Просвіті" доводилось відбиватись від нападок москвофілів, реакційної частини духовенства, польської адміністрації.

Але "Просвіта" долала всі труднощі, її авторитет все більше зростав серед населення, яке вносило свої пожертви для "Просвіти". Матеріальну підтримку давали меценати. Так поміщик Володимир Фетькович вніс у фонд "Просвіти" 240 000 римських.

З кожним роком зростає просвітницька діяльність "Просвіти". З 1877р. починає виходити орган "Просвіти" "Письмо з Просвіти", а з 1880р. почала виходити щодення українська газета "Діло". Зростає кількість читалень, народних домів, навколо яких гуртується народ. Тут створюються гуртки різних напрямків. Просвітницьку діяльність товариства визнавав

митрополит Греко-Католицької церкви Андрей Шептицький. Він благословив всіх членів "Просвіти" на дальший труд в ім'я національного відродження України, закликав все духовенство активно включитися в повсякденну роботу "Просвіти".

Швидко зростає мережа товариств в містах і селах. Перша філія була створена в селі Бортасики 1875р. біля Ходорова. Наприкінці XIXст. товариство мало в своєму розпорядженні 816 читалень та 19 їхніх філій. Через них до кращих надбань української і світової літератури прилучилися тисячі й тисячі простих людей, крім того такі заклади знайомили читачів з книжками про передові методи ведення сільського господарства, тваринництва й заняття домашніми промислами. "Просвіта" й заможні учасники національного руху фінансували діяльність кооперативних організацій.

У центрі уваги товариства "Просвіта" була і освіта. Членами головної Управи товариства бали практично всі політично налаштовані українські політичні діячі галичини. Вони приклали значні зусилля, добиваючись заснування українських шкіл і вкладання в них українською мовою. І певні досягнення в цьому стали результатом саме цілеспрямованої діяльності просвітян. Крім того, "Просвіта" видавала власним коштом українські підручники, які розходилися не тільки в Галичині, але й на Буковині та на Закарпатті.

За галицьким прикладом в українських містах і містечках розгорнула діяльність мережа товариств "Просвіта". Перша "Просвіта" була відкрита в Одесі 30 жовтня 1905р. Вона мала власну бібліотеку й історичний музей, створювався окремий фонд для видання книжок. Товариства поширилися і за межами України, в Росії (Кубань, Далекий Схід), а також серед українців – емігрантів у Канаді, США, Бразилії, Аргентині.

Ідеї "Просвіти" знайшли широкий відгомін і в Добромилі. В другій половині XIXст. міщанство Добромиля опинилося в безвихідному становищі. Його ряди, поріділи під багатовіковим напором чужинців, меншали з кожним роком. Без всякої політичної, культурно-освітньої організації, під впливом чужого середовища воно почало втрачати своє національне обличчя. Змінювало мову, обряд. Польська мова стала панівною не тільки у державних та урядових установах, а й вживалася в приватному житті міщанами. Цей занепад добре ілюструється такою статистикою:

Рік	Греко-католики	Римо-католики	Євреї	Інші	Разом
1860	479	655	1884	7	3025
1890	394	808	2035	-	3237

Процес асиміляції місцевого українського населення дедалі поглиблювався. Так, під час перепису 1890р. українську мову як рідну визнавали 65 міщан із присілка Халупки, в тому числі 28 греко-католиків та 17 римо-католиків. Кращим було становище в Гучку, де в 1890р. налічувалося 1484 мешканці, в тому числі 756 греко-католиків, 523 римо-католики, 183 євреї і 2 представники інших віросповідань. Українську мову як рідну визнавало 876 мешканців. В той час в Добромилі проживало 4869 мешканців, в тому числі 2234 євреїв, 1325 українців, 1229 поляків разом із сполонізованими німецькими колоністами й українцями, 78 німців та 3 представники інших національностей. У добромільському повіті в 1890р. нараховувалося 61 468 мешканців, з них вважало українську мову рідною 70,97 %.

Про відсутність суспільної цікавості та будь-якої активності українців Добромиля свідчить такий факт: передача монастиря оо. Василіан єзуїтам у 1882р. пройшла практично не помітно для міщан-українців Добромиля, хоч у всій Галичині ця подія знайшла значний відгук. Зневіра і занепад відчувалися в усьому. Без найменшого впливу нашого міщанства відбулися вибори до Галицького сейму і Віденського парламенту. Правда, існував тоді осередок товариства "Просвіта", але він не вів жодної суспільної роботи і об'єднував кільканадцятьох українців, які ще не забули української мови, але в усьому іншому не мали вже власної позиції. Подібні асиміляційні процеси заохочувалися ще в початкових школах різноманітними стипендіями (наприклад стипендією на честь генерала австрійських військ у Галичині та Буковині Баумнафтена.

Про повний занепад національної гідності українців свідчить хоча б той факт, що під час виборів до Віденського парламенту кандидата від української радикальної партії спільні

курії Перемишль-Мостиська-Добромилі, яким був у 1895р. геніальний український письменник Іван Франко, українське міщанство не підтримало. Таке байдуже ставлення до видатного письменника і громадського діяча, суспільна інертність не могли не схвилювати національно свідомих осіб.

Коли свідомість народних мас "Міцно спала" у час чорної для України ночі, що не людським боєм огорнула людські душі і тиснула з усієї сили - прозвучали слова Маркіяна Шашкевича: "Відкинь той камінь, що ти серце тисне!". Клич батька підхопив його син Володимир Шашкевич: "Лишім зойки, лишім стони, а приймімося раз за діло – най не карчуть нам ворони". Громовим кличем котився над степами та ланами голос Тараса Шевченка: "Вставайте! Кайдани порвіте! І вражою злою кров'ю волю окропіте!. Відлунили той клич гори, здригнувся, прокинувся зі сну народ. Засвітилися ясною зорею для українського народу геніальні твори Маркіяна Шашкевича, Миколи Устияновича, Антона Могильницького, Юрія Федьковича, Марка Вовчка та інших видатних письменників того часу. Ними захоплювалася молодь, читала їх на пам'ять, переписувала, передаючи із рук в руки. А в грудні 1868р. було засноване товариство "Просвіта" з ініціативи о. Степана Качали. Новостворене товариство поставило собі за мету працювати в таких напрямках: моральному, матеріальному, політичному та видавничому.

Ідеї "Просвіти" знайшли широкий відгомін і в Добромилі. Олекса Ярема, секретар повітової ради, Кость Стецяк, адвокатський кандидат та Андрій Павличко, місцевий нотар, почали організаційну підготовку з метою створення української установи, яка б розгорнула активно освітянську і, по-можливості, політичну діяльність. Такою установою стала заснована 17 січня 1906р. перша читальня "Просвіти".

Робота просувалася успішно, і вже 28 жовтня 1906р. на зборах членів "Просвіти" прийнято рішення про заснування філіалу, обрано тимчасову оправу під проводом О. Яреми, яка налагодила агітаційно-просвітницьку діяльність, залучила до товариства нових членів з усього повіту.

Варто зазначити, що у Добромилі в 1900-1905р. проживав відомий український музикознавець-фольклорист, етнограф і композитор Філарет Колеса. У Добромильській церкві Зішестя Святого Духа він пошлюбив свою дружину, 1904р. у Добромилі народився його син Микола, майбутній композитор і диригент.

10 січня 1910р. відбулися загальні збори просвітян. На них головував о. Йосип Дуб, декан з Лопушниці. Того ж дня зібралися засновники осередку ще однієї української організації "Сільський господар", "Селянська рада", товариство "Сокіл", з якого згодом вийшли січові стрільці та навколо якого гуртувалася найбільш свідомо українська молодь Галичини. Саме вона згодом стала у перші лави борців за незалежну Україну.

Філія товариства опіки над молоддю і захоронка Службениць Пречистої Діви Марії існувала з 1890р.

Тут займалися і хлопці і дівчата. Вони вчили вірші, співали, виконували різні фізичні вправи, танцювали, ставили вистави. Жителька міста Добромиля пані Іванна Красевич 1923р. н. згадує як вони ставили виставу "Висталька" релігійного спрямування.

Активізація української справи значною мірою вплинула на національно-патріотичне виховання української молоді, формування її світогляду. Саме за цих умов виходило на європейську арену чимало загальноновизнаних талантів. З поміж них слід згадати першого з українців доктора археології Ярослава Пастернака, відомого художника Павла Богданського. Ярослав Пастернак з 3 листопада 1939р. професор і завідувач кафедри археології Львівського університету. Павло Богданський розмалював цілий ряд церков та костелів Добромильського краю, а також костел у Ярославлі та Кальварії Пацлавській.

Важкі випробування випали для просвітян в часі першої світової війни та після національно-визвольних змагань 1917-20рр. З всеукраїнським просвітницьким рухом жорстоку боротьбу повела комуно-більшовицька влада, яка на Придніпрянській Україні провела повний розгром не тільки освітніх товариств а й усієї культури українського народу.

В Галичині після деякого спаду, викликаного окупацією, наприкінці 20-х і на початку 30-х рр. діяльність "Просвіти" активізувалася і вже на кінець 30-х років вона мала понад 80 філій і понад 30 000 читалень, якими було охоплено 50 000 чоловік.

Визвольні змагання 1917-20рр., нетривалий час державності вселили надію і віру в душі українців, дали впевненість в тому, що вони можуть і повинні розраховувати на свої сили в боротьбі за незалежність України. А ця боротьба вимагала терпіння і нових сил.

Наш край опинився під владою Польщі. За Версальським договором від 23 червня 1919р. національним меншинам у Польщі, в тому числі українцям, гарантувалися всі основні права. Крім того, згідно з Ризьким договором від 18 березня 1921р. урядові чиновники Польщі зобов'язувалися поважати права українців. Насправді все було далеко не так. Як тільки почали створюватися на місцях адміністративні органи, то в них найважливіші посади займали поляки. Дискримінація відчувалася у всьому. Як і за панування Австрії, українці в Добромилі були витіснені в основному в передмістя. Серед міського населення було небагато українців. Так, у самому Добромилі в 1928р. налічувалося 320 греко-католиків, 2900 євреїв та 350 римо-католиків, а в Слохинях 254 греко-католики, в Полянні (біля Хирова) 662, у Посаді Хирівській – 613. Отже, українське населення і далі зосереджувалося в основному в селах. Це становище в тих умовах змінити було неможливо. Та, не зважаючи на таку дискримінаційну політику, українці були вже не ті. Вони відчули дух волі, дух незалежності. Та й вже набуто досвіду виживання і самозбереження. Відновити роботу осередків "Просвіти" прагнули хоча їм чинили всілякі перешкоди. Так, 6 червня 1920р. відбулися перші повоєнні збори. Головою Добромильської "Просвіти" було обрано о. Олексія Кобриня. Збори вирішили заснувати при "Просвіті" гімназію (1920-1921н. р.). Було створено два класи, в яких навчалося 52 учні. У 1929р. польська влада заборонила діяльність "Просвіти", а гімназію по трьох роках навчання було закрито.

У 30-ті роки Добромиль став культурним і політичним центром повіту. У містечку діяв заклад артистично-фотографічний, проводилися великі святкові концерти, політичні маніфестації. В 1926р. відбулися збори представників всіх читалень "Просвіти" з округи. До складу добромиської читальні "Просвіти" входило 113 членів. При читальні була велика бібліотека, фонд якої становив 600 примірників. Було відновлено роботу гуртка "Рідна школа", створено спортивний гурток (чолові секція – футбол, жіноча секція – відбивана). Футбольна команда називалася "Вирва", а в 1928р. їй дали назву "Тур". В 1930р. частина команди стала засновником українського спортивного клубу (УСК) ім. Івана Богуна. Команда УСК мала навіть свій гімн.

Осередки "Просвіти" відігравали дуже важливу роль у зміцненні національної самосвідомості українського населення, у піднесенні його культурного рівня. Архівні документи свідчать, що на святкові маніфестації, які проводили просвітяни, сходилося багато людей.

8 березня 1929р. добромиській повіт святкував 60-річчя утворення товариства "Просвіта". Свято почалося із Соборної Служба Божої. Після її закінчення відбувся похід до Народного Дому, де пройшов святковий концерт. Згодом виступили члени спортивних товариств "Луг" та "Сокіл", відбулися гуляння. А у вечері на сцені народного дому аматори показали виставу "Невольник". У святі взяли участь хоріві колективи сіл Військо, Трушевичі, Стар'ява, Посада Новоміська.

У вересні 1936р. в Добромилі відзначалося 75-річчя від дня смерті Т. Г. Шевченка. У концерті виступили хори з Війська, Городович, Ляцька. Отже, українці пробували налагодити своє національне життя. Все сміливіше починала звучати українська мова. Ентузіастам додавав снаги дух українського стрілецтва, підтримка свідків та учасників недавніх героїчних подій.

Добромиль зрівнявся в освітньо-просвітницькій ділянці з іншими містами Галицької волості. Дальшому розвитку перешкодив вересень 1939р.

У часи воєнного лихоліття (1939-1945р.) "Просвіта" знову запрацювала, бо потреба підтримувати дух народу була вищою за страх: готувалися вистави, проводилися фестони. Добромильчани з великою пошаною згадують найстарішу просвітянку Іванну Миколаївну Красневич, 1923р. н., яка зробила багато для свого народу після воєнного лихоліття.

У повоєнні часи "Просвіта" офіційно не існувала, та дух її жив і інших кликав до життя, тому що жили і творили на полі пісенної творчості люди, пам'ять про яких є була і залишиться світлою і вдячною. Це – пан Ярослав Шатинський, пан Євген Сена, пан

Володимир Синишин – керівники хорової капели "Світанок". З вуст багатьох жителів міста звучать щирі слова про великий патріотизм, інтелект, професійність цих людей.

Добрим словом згадують мешканці м. Добромиля людей, що працювали на просвітянській ниві. Серед них пані Ганна Токар, пані Степанія Плетеницька, пані Наталя Олійник, пан Юрій Волошин, пан Богдан Торба, покійний уже керівник капели "Світанок" Георгій Ханик. Тут слід згадати директора Народного дому "Просвіта" пана Миколу Войтіва, котрий є незмінним керівником уже пів віку.

У дні святкувань державних чи релігійних свят невід'ємним учасником і прекрасним виконавцем різножанрових творів є народна хорова капела "Світанок", завдяки якій про Добромиль знали і знають в Україні і за її межами. Перший свій виступ хор зробив 28 серпня 1944р. Тоді в хорі налічувалося лише 30 чоловік. Хор давав концерти для бійців, що відправлялися на фронт. Керівником хору в цей час був Ярослав Іванович Шатинський. У 1949р. хор їде у Київ, де на республіканському фестивалі здобуває 3-тє місце. З 1958 по 1963р. хором керує Токар Ганна Митрофанівна. У липні 1961р. хор співає на могилі Шевченка у м. Каневі. З іменем керівника хору Євгена Дмитровича Сени пов'язані вершини творчої діяльності хору – присвоєння йому почесного звання "Народна капела". Понад 200 концертів дав "Світанок" під керівництвом Є. Сени. Першого визнання капела "Світанок" добилася у 1964р., виступаючи на обласному огляді, який проводився на честь 150-річчя з дня народження Тараса Григоровича Шевченка.

15 грудня 1967р. хоровій капелі "Світанок" було присвоєно почесне звання "Народна хорова капела" і нагороджено дипломом I-го ступеня. В 1970р. "Світанок" стає лауреатом республіканського фестивалю і нагороджується бронзовою медаллю та дипломом I-го ступеня. Кількісний склад капели становив 63 чоловіки. Кращими співаками на цей час були Гичка О. М., Іваник С. П., Буряченко М. В., Навольський Г. І., Красневич І. М. та інші.

В кінці 60-х років в капелу приходить молоде поповнення, яке стало повноцінними членами колективу, хоровими співаками і активними продовжувачами справи ветеранів. Це: Гбур Я. М., Токар Р. М., Андрух В. О., Прокопець М. А., Беднарик Г. І., Плетеницький Б. І., Ганус Н. В. та багато інших. Всього в капелі нараховувалося більше 70 чоловік.

Капела "Світанок" учасник районних та обласних оглядів художньої самодіяльності. Це колектив, який впливає на розвиток хорового мистецтва в районі, на нього рівняються всі колективи.

В 1971р. керівником капели "Світанок" призначається випускник Дрогобицького педінституту Юрій Волошин, який вніс свою долю у мистецький ріст капели.

Далі хором керує викладач Самбірського культурно-освітнього училища Богдан Іванович Торба. За 30 років свого існування капела дала більше 1000 концертів, за що одержала близько 70 нагород: грамот, дипломів-подяк, пам'ятних сувенірів, медалей.

З 1994р. керівником капели стає висококваліфікована людина, випускник консерваторії Ханик Г. М. Діяльність капели набирає нове забарвлення - націоналістичне, кількість учасників – 52 чоловіки. У дні святкування державних чи релігійних свят невід'ємним учасником і прекрасним виконавцем різножанрових творів є народна капела "Світанок", завдяки якій про Добромиль знають в Україні і за її межами. Хористи своїм співом виховували, просвітлювали і зачаровували глядачів. Найбільш активними учасниками капели на цей час були: Микола Білик, Люба Навольська, Станіслав Марцінік, Галина Калашник, Раїса Токар та інші.

У березні 2006р. хорова капела "Світанок" показала свій творчий доробок в м. Самборі на обласному огляді хорових колективів, присвяченому 150-річчю від дня народження Івана Яковича Франка. У червні 2006р. капела виступала на святі в Нагуєвичях.

1989р... Робота "Просвіти" набирає національне забарвлення. Товариство очолює вчитель української словесності Добромильської школи Моцьо О. М. До товариства записалося 45 членів. Перший концерт був поставлений на сцені Добромильського будинку культури. В травні 1989р. за сценарієм свідомої просвітянки Святош С. М. "Христос Воскрес

і дух наш воскресає". З цією програмою колектив виступив в місті Хирові, Старому Самборі, Новому Місті, селах Стар'ява, Міженець, Стара Сіль, Трушевичі, Губичі.

Друга концертна програма носила назву: "І Ти воскреснеш Україно, моя Ти страднице свята", яка принесла нашому колективу ще більшу славу. Такі виступи відбувалися в 1990р., 1991р, 1992р. У 1993р. члени товариства "Просвіта" виступили з новою концертною програмою "В серці моїм Україна". В концерті взяло участь понад 100 чоловік. Полонив глядача уривок з п'єси "УПА в Карпатах". Кульмінацією виступу був вірш "До українців" у виконанні голови товариства "Просвіта" Моцьо О. М.

У жовтні 1992р. членами товариства "Просвіта" було проведено тематичний вечір "Зродились ми великої години", приурочений 50-й річниці УПА. Знову на сцені ожили учасники національно-визвольних змагань.

У 1993 році діяльність товариства "Просвіта" набирає ще більшого розмаху. Важливу роль відіграє робота драматичного гуртка. Тут слід визначити велику роботу керівника гуртка Калити І.М. Найактивніші члени гуртка: Казьо Б.М., Теліш І.С., Голубицький О.Й., Петришак І.Й., які своєю акторською грою зворушують серця наших краян. В день 180-х роковин з дня народження Т.Г.Шевченка члени товариства "Просвіта" підготували літературно-музичну композицію "Вставайте, кайдани порвіте". На сцені ожили герої шевченкових творів. Особливим успіхом користувалася вистава "Тополя", де у головній ролі виступила учениця 10-о класу Оксана Цап'як.

У листопаді 1993 року члени товариства "Просвіта" підготували і провели тематичний вечір "Голод-33-найстрашніша трагедія ХХ століття".

Крім пізнавально-виховних заходів члени товариства "Просвіта" займаються просвітницькою роботою, читаючи лекції, проводячи бесіди з громадськістю міста та навколишніх сіл, беруть участь у круглих столах.

Протягом листопада 1994 року члени товариства "Просвіта" займалися підготовкою до вшанування пам'яті апостола релігійної і національної єдності А.Шептицького. Було проведено літературно-мистецьку композицію, приурочену діяльності митрополита.

З повоєнним Добромилем пов'язана також життєва доля талановитого українського актора, заслуженого артиста України Володимира Глухого (1938-1988 роки). Учень Добромільської середньої школи в 1945-1955 роках, він завдяки керівникові театрального гуртка Софії Вовчик вперше спробував свої сили на аматорській сцені. Після закінчення школи став студентом Львівського університету, де студіював українську філологію. На нього справлю незабутнє враження лекції професорів Рудницького, Пачовського, Ковалика, їхніх молодших колег Возного, Денисюка. Володимир Глухий брав активну участь у роботі університетського драматичного колективу під керівництвом народного артиста України Олександра Гая.

Студентом п'ятого курсу поєднував навчання в університеті із заняттями в театральній студії українського драмтеатру імені М. Заньковецької. Невдовзі, склавши випускні іспити та захистивши дипломну роботу з історії українського водевілю, в якій юнак насмілився порушити ряд загальноприйнятих на той час канонів, Володимир цілком поринув у театральну стихію. Через рік разом з іншими студентами підготував дипломну роботу-виставу за п'єсою "Місто на світанку" О. Арбузова, в якій грав роль Альтмана.

У 1961 році Володимир Глухий зарахований о трупи театру імені Марії Заньковецької. Туди ж потрапили й Наталка Лотоцькі, Богдан Ступка, Віктор Коваленко, Алла Бабенко.

1978 року В.Глухому присвоєно почесне звання заслуженого артиста. Театрознавці відзначили високі мистецькі досягнення у створенні ним сценічних образів Миколи Задорожного ("Украдене щастя" Івана Франка), Ісаї ("Житейське море" І. Карпенка-Карого), Єгапарелі ("Камінний господар" Л. Українки), Ранка ("Нора" Г. Ібсена) та багатьох інших. В. Глухий знімався в кінофільмах "Я, Франц Скорина", "Пропала грамота", "Пам'ять землі" та інші. Останньою його роботою на сцені театру була роль матадора в Арені і Фрідберга.

Членами товариства "Просвіта" було проведено презентацію книги В. Щурат "Володимир Глухий: Недограна роль". У головних ролях виступили активні просвітянки Полюга О., Калита І., Моцьо О., Яблонська О., Куліш Н. та інші. На сцені ожили герої "Украденого

щастя" Карпенка-Карого. Спогади, факти, рецензії допомогли нам глибше розкрити акторську майстерність Володимира Глухого.

З 1995р. просвітяни починають вести пошукову роботу. Це в першу чергу стосується подій під Крутами 29 січня 1918р. Вчитель хімії, активний член "Просвіти", дослідник крутійських подій дослідив, що учасники бою під Крутами Григорій Піпський та Іван Сорокевич родом із села Мальговичі, поблизу Нижанкович Старосамбірського району Львівської області. Велася переписка із жителем Києва паном Охріменком, який знав багато про цих героїв. Він надіслав нам багато інформації про подвиг молодих юнаків під Крутами. Молоді просвітяни створили в школі куток, приурочений вище згаданій події, було виготовлено альбом та проведено історичний альманах "Крути: подвиг і трагедія", автором якого виступила заступник директора школи з виховної роботи Калита І. М.

1 квітня 1995р. молоді просвітяни організували вечір гумору "Смійтеся на здоров'я". Такий захід в нашому місті проводився вперше. І хоча його тривалість затягнулася 3 години, зате глядач не хотів залишати залу. У вечорі було задіяно 80 учасників. Веселі мініатюри, змістовні сценки, гуморески, етюди, пісні, уривки з п'єс, захоплююче сприймали глядачі. Особливо активність проявили такі просвітяни: Голубицький О. Й., Калита І. М., Футиш С. М., Полюга О. В., Нестер А. І. Особливим успіхом на вечорі користувалися ведуча програми Федусько Галина Михайлівна. Глядачі зустрілися з героями "Побожної" "Бой-жінки", "Хто сміється, тому не минеться" та інших міні-вистав. У березні 1996р. головою товариства "Просвіти" обирається вчитель української словесності Яблонська О. Р. (Моцьо О. М. виїхала за межі міста). 1 грудня 1996р. члени товариства спричинилися до підготовки і проведення обласного вишколу учасників спортивної громадсько-політичної організації "Тризуб", який був проведений на базі нашої школи. Тут слід відзначити велику роботу просвітян Калита І. М., Яблонської О. Р., Войтович Л. М., Бербиха А. Д., Габрей О. М. та інших. З словами вдячності до організаторів заходу звернувся Василь Іванишин, керівник обласної організації "Тризуб", доцент Дрогобицького університету імені Івана Франка.

Кожного року члени товариства "Просвіти" проводять Шевченківські вечори, читацькі конференції, вечори поезії, приурочені видатним письменникам і поетам, стають організаторами проведення учнівських конференцій до визначних і пам'ятних дат.

29 січня 1998р. членами товариства "Просвіта" було проведено історико-мистецький альманах "На Аскольдовій могилі український цвіт", приуроченій 80-тій річниці з дня битви під Крутами. Організатором і керівником проведення вечора виступила заступник директора школи з виховної роботи, активна просвітянка Калита І. М. Тут слід відзначити велику активність Яблонської О. Р., Полюги О. В., Гик М. І., Сподарик Г. В., Тріцецької Л. М., Леончик О. В., Казьо Б. М., Бербиха А. Д., Нестера А. І., Беницького Б. В.

Тихого грудневого надвечір'я сходилися добромильчани до будинку "Просвіти", раді нагоді ще раз доторкнутися серцем до історії свого рідного міста. Адже, нещодавно, відсвяткували 625-річчя з часу першої літописної згадки про Доброміль. До цієї знаменної дати вийшла друком книжка нашого земляка Ігора Лазарика "Добромільський край".

В неділю, 5 грудня 1999р., автор книжки, члени товариства "Просвіта" та учні Добромільської школи запросили своїх земляків на урочисту презентацію "Добромільського краю".

2000р... Ювілейний рік, рік євхаристії має ще більше згуртувати християн довкола особи Ісуса Христа та одних з одними, щоб у подяці, взаємній любові та прощенні ступити в нове тисячоліття. Така мета проведення святкової академії "І в темі нічній, мов сяйво, йде Христос", ініціатором проведення якої стало товариство "Просвіта".

Слід відзначити високу артистичну майстерність Бербиха А. Д., Беницького Б. В., велику акторську майстерність Калита І. М., Моцьо О. М., Габрей О. М. Кульмінацією святкового вечора була сценка "Душа" у виконанні членів "Молодої Просвіти" Рудникова Віктора, Курток Ірини, Мушори Ліди, Гаваньо Ірини. Вона тала закликом до народу любити Бога. На завершення концерту звучали пісні у виконанні хору вчителів Добромільської школи. Такий спільний захід школи і церкви в нашому місті проводився вперше.

Тературне засідання з нагоди 70-ти літнього ювілею Ліни Костенко. На завершення засідання було складено вітальну листівку ювілярці, разом з віршем молодої просвітянки Людмили Біян. Ці відзнаки було надіслано в спілку письменників України.

Вперше в нашому місті членами "Молодої Просвіти", ініціативи просвітянки Святош С.М. було проведено літературний вечір "Малновий дзвін юної поетчної душі". Свої вірші презентували молоді просвітянки Люда Біян та Зоряна Цабак.

У 2001 році ми святкували 130-ти річчя з дня народження Л.Українки. Голова товариства "Просвіта" Габрей О.М. (Яблонська О.Р. пішла в декретну відпустку) стала ініціатором проведення літературно-мистецького вечора, присвяченого творчості видатної української поетеси. Вперше на сцені Добромільського Будинку "Просвіта" було поставлено "Бояриню" Л.Українки.

Галичина дала українському письменству багато яскравих талантів. Їх славу продовжують сучасні поети і письменники Старосамбірщини Напередодні 10-ї річниці Незалежності України Старосамбірське мистецьке об'єднання "Княжа гора" видало колективну збірку віршів місцевих поетів, яку склали доробки семи поетів. Саме їх запросили у гості члени товариства "Просвіта" із Добромиля.

У червні 2002 року просвітяни міста провели презентацію книжки "Воскресни в кожному серці, Україно". На захід були запрошені поети та письменники Старосамбірщини: член Національної спілки письменників України Ольга Яворська, член Національної спілки журналістів України Іван Фідик, Марія Прокопець, осінь якій принесла 9 книжок за перше десятиліття незалежної України, вчителька-поетеса – Марія Деленко, поетеса – Стефанія Пахольчук, Василь Сигерич – поет-гуморист, Богдан Фідик, молодий письменник, який робить перші кроки на творчому шляху.

2002 рік проголошено роком пам'яті Великого Українця, Патріарха Йосифа Сліпого. Патріарх – Послідовник Христа, Священик і Вчений, Владика і Мученик, Вигнанець і Пророк, Отець своєї Церкви.

В жовтні 2002 року члени товариства "Просвіта" підготувала і провела читацьку конференцію "Єднання з Христом", приурочену 110-й річниці з дня народження Йосифа Сліпого – Послідовника Христа.

Історія України – це не лише події – але й постаті. Серед них духовний провідник – Митрополит А. Шептицький, що є символом поєднання Божого і Національного Духа. Амвоном національної гідності і чистоти.

4 грудня 2002 року з ініціативи просвітянки Калити І.М. було проведено історико – художній альманах "Він знав як будувати рідну хату" –приурочений духовному провіднику митрополиту Андрею Шептицькому.

Завжди приємно, коли про твій рідний край можуть прочитати люди. Про Доброміль написано, хоч і не багато, але ми маємо "Історію Добромиля" М. Геца, "Добромільський край" І.Лазарика. І ось у видавництві "Дуліби" вийшла чергова книжка – містичний роман Галини Пагутяк "Слуга з Добромиля".

2 травня 2007 року громад кість міста Добромиля гості із Старого Самбора та Львова мали можливість побачити презентацію книжки Галини Пагутяк "Слуга з Добромиля". Із уст ведучих лунає розповідь про славне минуле Добромиля. Приємно було чути слова подяки від директора видавництва "Дуліби" М. Гримни, головного редактора М. Іваника, завідділу освіти О. Бонка, міського голови П. Турка, а особливо авторки книжки Галини Пагутяк.

Під егідою Львівського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства "Просвіта" імені Тараса Шевченка, Прикарпатської Асоціації розвитку краю було проведено акцію "Слухай-дивись-читай українське!", яка присвячувалася дню Героїв, сторіччю від дня народження Степана Бандери, стосороковій річниці створення товариства "Просвіта".

У рамках цієї акції 23 травня 2008р. членами Добромільського товариства "Просвіта" було проведено презентацію творчості українського письменника Романа Іваничука.

Ведучі свята І. Калита та Б. Беницький свій виступ розпочали із вшанування пам'яті загиблим героїв – лідерів боротьби за незалежність України, серед яких Степан Бандера, сторіччя від дня народження якого ми відзначаємо.

Просвітяни підготували разом з учнями Добромильської школи презентацію найвідоміших творів письменника. Одна за одною на сцені оживали герої з романів та повістей. Габрей О. М. підготувала уривок із